

Utro tjenerer har flere ganger forsynt seg av norsk miljøbistand i Tanzania. Nå har den norske ambassaden i Dar-es-Salaam stanset utbetalingene til enda en organisasjon.

Konflikt rundt penger til skogvern

BISTANDSMISBRUK

SIRI GEDDE-DAHL

Denne gang dreier det seg om Regjeringens prestisjeprosjekt, den internasjonale skogsatsingen.

World Wildlife Fund (WWF) har nylig tilbakebetalt Norad drøyt 700 000 kroner etter mislighetsaker knyttet til miljøprosjekter fra det norske bistandsbudsjettet både i Tanzania, Kongo og Kenya. Norge har nå overlatt etterforskningen av utro tjenerer til lokalt politi, friskmeldt organisasjonen etter en opprydning og åpner igjen pengesekken overfor WWF.

Samtidig er den frivillige organisasjonen Wildlife Conservation Society of Tanzania (WCST) satt under granskning. Skogen som norske penger skulle bevare, er delvis brent ned. Og konflikten om bruken av ressursene har nådd nye høyder.

Redst skog

WCST har fått tilsagn om 25 millioner kroner frem til 2015, av de såkalte REDD-midlene (se fakta). Det ble utbetalt 6,8 millioner i 2011. Da WCST ikke rapporterte fra virksomheten som avtalt, ble all videre utbetaling stanset i 2012. I desember samme år ble gjestående beløp på WCSTs prosjektkonto også frosset.

Det er snart gått ett år siden ambassaden tok affære. Et nytt styre i WCST, som tok sete i august, lovet å rydde opp. Men ennå har ikke norske myndigheter motatt skikkelige fremdriftsrappor-

Fakta

Bistandskorruptjon i Tanzania

► I 2008 ble det avdekket omfattende misligheter i det norske bistandsprosjektet Management of Natural Resources Programme. Saken gikk dypt inn i det departementet for villmark og turisme (MNRT). Den første revisjonen anslø at 150 av 300 millioner var forsvunnet. Norge endte opp med å kreve tilbake 12 millioner. En rekke kritikere mener Norge ikke kom til bunns i saken og lot utro tjenerer slippe unna.

► I 2012 viste en revisjonsrapport at 2,4 millioner kroner hadde forsvunnet i korrupsjon og bedrageri knyttet til fire bistandsprosjekter i regi av WWF i Tanzania. Saken har kokt ned til 560 000 kroner, som Tanzania Norge har tilbakebetalt Utenriksdepartementet. WWF er inne i varmen igjen og får midler til en rekke prosjekter.

► I 2012 mente Norge at Wildlife Conservation Society of Tanzania (WCST) har misligholdt avtalen om norske REDD-penger, og stanset videre utbetalinger.

ter, regnskap og revisjonsrapporter fra WCST.

Ambassaderåd Inger Næss ved den norske ambassaden i Dar-es-Salaam forteller at ambassaden nå har henvendt seg direkte til WCSTs revisor, Deloitte, for å få ultevert revidert regnskap. Ambassaden har bestilt en ekstern granskning

Fakta

Klimabistand

► Norge gir 15 milliarder kroner over fem år som kompensasjon til land/lokalbefolkning som bidrar til å kutte klimautslipp ved å redusere avskoging og plante ny skog. Skog bidrar til globale utslippskutt ved å binde CO₂.

► Tanzania får 500 millioner av disse pengene.

► Mye av pengene kanaliseres via REDD-programmet, Reducing Emissions from Deforestation and Degradation.

► I Tanzania har ni frivillige organisasjoner (NGO-er), blant dem WWF og WCST, fått penger til REDD-pilotprosjekter.

► I tillegg er det gitt penger til et stort forskningsprogram og til et sekretariat som skal utvikle en nasjonal REDD-strategi.

fra revisjonsfirmaet Baker & Tilly.

WCST-prosjektet foregår i byskogen ved Dar-es-Salaam, Pugu-Kazimzumbwi Forest Reserves. Skogen er vernet, men vernets respekteres ikke. Både ulovlig utbygging og ulovlig hugst for ved- og trekkullproduksjon truer den tropiske skogen. WCST skulle bruke norske penger til å hjelpe lokalbefolkningen med alternativ næringsvirksomhet, kontrollere bruken av skogen, dempe konflikter og bistå folk til å ta vare på skogen.

Begynte bra

Prosjektets mål er å redusere CO₂-utslipp ved å hindre avskoging og

Byskogen ved Dar-es-Salaam i Tanzania, Pugu-Kazimzumbwi Forest Reserves, er ettertraktet som friluftsområde. Det verdede skogområdet trues av ulovlig hugst og utbygging. Norske klimapenger skulle redde området, men det har gått dårlig til nå. FOTO: PUGUKWAKIKI.COM

skogforringelse, heter det i avtalen med Norge.

– Da jeg besøkte området fem-seks måneder etter start, så alt bra ut. Det var etablert lokale gartnerier med trær til alternativ trekkullproduksjonen og stedege trær til utplantning i skogen. Det var også blant annet bygget vaktbu-er ved inngangen til skogen, forteller Næss.

Men da seniorrådgiver Ivar Jørgensen i Norad besøkte prosjektet noen måneder senere, i mai 2012, så det verre ut.

– WCST fulgte ikke opp avtalen, samarbeidet ikke med andre aktører som de skulle og hadde ikke

de riktige kontakter med myndighetene, forteller Jørgensen. Han sendte da et varselbrev til den norske ambassaden i Dar-es-Salaam, som Aftenposten har fått innsyn i. Jørgensen forteller at det senere oppsto mistanke om at det var ansatte på prosjektet som har fått lønn uten å ha utført det arbeidet de skulle.

Da Næss skulle besøke området igjen i juni 2012 var konfliktnivået om bruken av skogen så høyt at hun ble frarådet å reise inn i selve området. Hun måtte nøye seg med å snakke med lokale myndigheter. I august 2012 kom hun inn til skogen. Da var vaktbuene

– Må ta risiko

– Skal vi få til noe med bistanden, må vi være villig til å ta risiko. Det er også signalet fra vår minister. Vi må være villige til å ta risikoen, men samtidig følge opp kravet om nulltoleranse, sier ambassaderåd Inger Næss i Tanzania, med henvisning til utviklingsminister Heikki Holmås (SV).

– Er mislighetssakene som nå kommer opp, toppen av et isfjell?

– Jeg tror det kommer opp mer nå enn tidligere fordi vi har fulgt opp mye mer de siste fire årene. Det er ikke nødvendigvis mer korrupsjon. Men vi vet det er korrupsjon og mislighold, og rett og slett en del mangel på kompetanse til å forvalte penger skikkelig.

– Er du skremt over de sakene du har sett de siste årene?

– Det er trist med denne type misbruk, ikke bare i bistand, men i landet generelt. Det omtales i avisene og folk reagerer sterkt. Opposisjonen kjører på dette mot valget i 2015. Det er ille å vite at omfanget er stort, men godt å se at det gripes fatt i.

delvis odelagt, de nye gartneriene ute av funksjon og deler av skogen brent ned. Folk uten eiendomsrett hadde solgt eiendommer i skogen. Det var også åpenbart at WCST ikke hadde gjort noe særlig for å dempe konfliktnivået.

Ambassaden mener avtalen er misligholdt fordi aktiviteter ikke er gjennomført. Næss sier at de i dag ikke har grunnlag for å si om det har foregått direkte økonomiske misligheter.

Ledelsen i WCST fikk etter avtale oversendt spørsmål fredag, men hadde i går kveld ennå ikke sendt sine kommentarer.

siri@aftenposten.no